

Enkele minuten voor alcohol in de jeugdgezondheidszorg

Onderzoek verricht door de Academische Werkplaats JGZ Noord-Holland

Deelnemende partners:

GGD Zaanstreek-Waterland

VUmc, afdeling Sociale Geneeskunde, lijn Jeugd en Gezondheid

Willemijn Pas, Daniëlle van der Aa, Janine van Leeuwen, Annette Beerepoot,
Marlou de Kroon

December 2013

Samenvatting

In de regionale nota gezondheidsbeleid 2008-2011 van Zaanstreek-Waterland is beperking van het alcoholgebruik door jongeren een speerpunt. Uit het E-MOVO scholierenonderzoek blijkt namelijk dat scholieren op het voortgezet onderwijs jong, vaak en veel drinken. Van de scholieren jonger dan 16 jaar heeft 38% in de afgelopen 4 weken minimaal één maal alcohol gedronken, heeft een kwart aan binge-drinking gedaan (meer dan vijf glazen alcohol per evenement) en is 17% aangeschoten of dronken geweest.

De GGD Zaanstreek-Waterland heeft in opdracht van de gemeenten een kortlopend onderzoek uitgevoerd bij de academische werkplaats JGZ NH naar de effectiviteit van de 5 zogenaamde 'alcoholminuten'; een uitbreiding van het Periodiek Geneeskundig Onderzoek (PGO) op 10 à 11-jarige leeftijd in groep 7 (PGO 7) van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) met informatie over alcoholgebruik door jongeren. Voordat gemeenten besluiten tot continuering van deze interventie, wilden zij eerst een studie met als doel een effectevaluatie van de extra 'alcoholminuten'. Dit is onderzocht in een cluster gerandomiseerde trial (n=463).

De interventie bestond uit voorlichting en advies volgens een uitgewerkt protocol aan de ouder en het kind over alcoholgebruik door kinderen tijdens het PGO7, advisering en het verstrekken van voorlichtingsmateriaal na afloop van het gesprek.

Voor de ouders en kinderen die de interventie hebben gekregen bleek dat op zeer korte termijn eigeneffectiviteit en kennis van ouders significant verbeterden, en op langere termijn (d.w.z. na 2 maanden) was voor één aspect van sociale invloed tevens sprake van een verbetering. De meeste effecten waren echter niet significant. Omdat de meeste uitkomsten in positieve richting veranderden als gevolg van de interventie, lijkt de interventie veelbelovend. Ze wijzen op de bereidheid van ouders te investeren in de opvoeding van hun kinderen met het oog op de preventie van alcoholgebruik en ze verwachten hier invloed op uit te kunnen oefenen. Een groter en langduriger effect kan mogelijk worden bereikt door verdere verbetering van de interventie, door bekrachtiging van de boodschap via bijvoorbeeld ouderavonden of door extra lessen op school.